

Όνοματεπώνυμο:

Μάθημα:

Υλη:

Επιμέλεια διαγωνίσματος:

Αξιολόγηση :

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Αριστοτέλης, Πολιτικά

Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πρᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον· τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὀρώμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περὶ πόλιν, ἢ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὅλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἢ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πλῆθος ἐστίν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἐστὶ γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατία πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης.

Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκίσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὕτως ὥστε καὶ δίκην ὑπέχουν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν)· ... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. ... Τίς μὲν οὖν ἐστὶν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ὧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἰκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. α. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, πρέπει να εξετάσουμε «τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης» για δύο λόγους. Ποιοι εἶναι;

β. Για ποιον λόγο, κατά τον Αριστοτέλη, ἔχουν ιδιαίτερη σημασία οι φράσεις «μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς» καὶ «κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς» για τον ορισμό του πολίτη;

Μονάδες 10

γ. Σε ποια βασικά κριτήρια για τον ορισμό της πόλης καταλήγει ο Αριστοτέλης στο τέλος του αποσπάσματος που σας δόθηκε;

Μονάδες 10

2.α. Να σχολιάσετε τον λόγο για τον οποίο το πολίτευμα αποτελεί συνεκτική αρχή της πόλης, καθώς τον τρόπο που συσχετίζονται οι έννοιες της πόλης του πολιτεύματος και του πολίτη με βάση το απόσπασμα.

Μονάδες 10

β. Χαρακτηρίστε καθεμιά από τις παρακάτω φράσεις «σωστή» ή «λανθασμένη», ανάλογα με τις πληροφορίες που δίνει το βιβλίο σας στην Εισαγωγή στα *Πολιτικά*.

1. Η απόκτηση των αρετών δεν είναι αποκλειστικά προσωπική υπόθεση, αλλά αφορά και την πόλη.
2. Στα *Πολιτικά Νικομάχεια* δεν περιλαμβάνονται θέματα παιδείας και εκπαίδευσης.
3. Η *πόλις* είναι κοινότητα που την αποτελούν κυβερνώντες και κυβερνώμενοι.
4. Η αρχαία ελληνική λέξη *πόλις* έχει διαφορετική σημασία από τη νεοελληνική κράτος.
5. Η ευδαιμονία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αυτάρκεια.

Μονάδες 10

γ. Δύο από τις παρακάτω λέξεις χρησιμοποιούνται σήμερα με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχουν στο κείμενο. Ποιες είναι; Σχηματίστε μία πρόταση για καθεμιά από τις δύο λέξεις, ώστε να φαίνεται η σημερινή σημασία της: α) *νομοθέτου*, β) *κοινωνούσι*, γ) *συμβόλων*, δ) *αυτάρκειαν*

Μονάδες 10

3. Ποιοι αποκλείονται από την ιδιότητα του πολίτη σύμφωνα με το εξεταζόμενο πρωτότυπο απόσπασμα και σε ποιες περιπτώσεις αίρονται αποκλεισμοί σύμφωνα με το μεταφρασμένο απόσπασμα που ακολουθεί;

«Πολλά πολιτεύματα αποδίδουν την ιδιότητα του πολίτη και σε κάποιους ξένους· σε μερικές δημοκρατίες είναι πολίτης και αυτός που κατάγεται από μάνα που είναι μέλος της πολιτείας, με τον ίδιο τρόπο ρυθμίζονται σε πολλές περιπτώσεις και τα ζητήματα των παιδιών από μεικτούς γάμους.

Αλλά, επειδή δέχονται ως πολίτες τέτοια πρόσωπα εξαιτίας της έλλειψης γνήσιων πολιτών (η έλλειψη πληθυσμού είναι αιτία που εφαρμόζονται έτσι οι νόμοι), όταν αυξηθεί ο πληθυσμός διαγράφουν πρώτα όσους κατάγονται από δούλο ή δούλη, έπειτα όσους έχουν μητέρα ξένη και, τέλος, δέχονται ως πολίτες μόνον όσους και οι δύο γονείς τους είναι ντόπιοι κάτοικοι της πόλης»

Αριστοτέλης, Πολιτικά 1278a 26-35 (μετάφραση Βασίλη Συμεωνίδη)

Μονάδες 10